

זמני שבת קודש

הדלקת נרות	מוצאי שבת	רבנו תם
18:54	19:55	20:37
18:52	19:58	20:40
18:55	19:55	20:37

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש התיבה המוסדות

יום העצמאות

האם יום עצמאות הוא יום שיש לו קשר ליהדות או להיפך...

לשון הרע

כבר בתחילת הקיץ ממתנה לנו פרשת השבוע הנוכחי, ובאוצרה - החיים עצמם. 'מי האיש החפץ חיים', כולנו נרגשים לגלות את הכלי והדרך המשפיעים יותר מכל על אורך ואיכות החיים שלנו, אותו משהו שכביכול אינו בשליטתנו - לדאוג לחיינו ולאורך ימינו, אך לאמיתו של דבר זה תלוי רק בנו, כי החיים והיפוכם ביד הלשון.

הלשון שלנו היא איבר נסתר מעין רואים, חבוי מאחורי כספת כפולה של שיניים ושפתיים. למרות זאת, לא פעם הלשון נשלחת למשימות מאות פעמים בדקה, נעה, שולחת וחלילה משתלחת - כמעט ללא מחשבה. הקושי הגדול ביותר הטמון בלשון, הוא הפער האינסופי, העמוק והעצום, בין קלות הנעת הלשון לכל עבר ללא מחשבה והתבוננות, לבין המשמעות האדירה - המועילה או חלילה ההרסנית, היצירתית או חלילה המזיקה - שבכל תנועה של הלשון שלנו.

העוצמה האדירה הטמונה בלשון, נחשפת גם בהתבוננות במשמעות הדיבורים היוצאים מפינו. ה'חובות הלבבות' מגלה סוד מבהיל, שכדאי לזכור אותו ולהבין את עומקו:

יכול יהודי להסתובב בעולם הזה 120 שנה, לבצע אלפי מצוות מדי יום, להתפלל בכונה וברגש, ללמוד מאות אלפי שעות, לקיים מיליוני מעשי חסד - וברגע האמת, בעולם האמת, לגלות שהוא ריק מכל, יצא מהעולם הזה נקי מנכסיו. כל זאת בגלל שהיה משתלח בלשונו, היה מדבר בגנותו של רעהו.

כמו כן, גם בשמי שמים יש מערכת של 'העברות בנקאיות'. אדם צובר רבבות מצוות, מיליוני מעשים טובים, מיליארדי זכויות, וחלילה - בהינף לחיצות לשונו מעביר את הכל לפקודת רעהו, רק כי דיבר עליו לשון הרע... כמה עצוב, כמה מאכזב, כמה נורא: חסכוניות של עשרות שנים יורדים לטמיון, בגלל מילים מיותרות!

יהודי שמחלל שבת לא מצטרף למניין, אסור לו לעלות לספר תורה. תגיד לעצמך איזה יהודי אני, לספר תורה אסור לי לעלות. מה שמעלים יהודים חילוניים בשבת בבית כנסת זה כתוב בהלכה, רק מדרכי שלום שלא יהיה ריב בבית כנסת. יהודי מחלל שבת מוזג יין, אסור לשתות את היין, יש לו דין כגוי שמזג יין ואסור לשתות אותו, מי שעושה חתונות צריך להיזהר שחילוני לא ימזג את היין. תבינו רבותיי שבת קודש לא נורא, חמץ חייב כרת, מי שאוכל חמץ כמו מי שאוכל ביום כיפור, אותו דבר לא פחות ולא יותר, לא נורא. הפלות זה רצח, לא נורא, אבל לא עומדים בצפירה שאין בה שום עבירה, כל המדינה, כל התקשורת, למה? כי זה החוקים שלהם. מה שהם המציאו זה קודש קודשים, התורה זה אפס... אנחנו נראה להם שיבינו **שהתורה הייתה איתנו בכל הגלויות, היא איתנו היום והיא תהיה איתנו הלאה**, זה הדרך שלנו ואיתה נמשיך ללכת.

המנון, בוא תראו מה זה ההמנון שלהם, שיר התקווה, להיות עם חופשי בארצנו, מה זה חופשי? חופשי מתורה, חופשי ממצוות. פעם שמעתם שהעריבים רצו להפציץ את המכירות שלהם, פרסום שלהם עם מנגינת התקווה והשופט חשין פסל את זה, למה כי זה פוגע בקדושת ההמנון. עד היום לא ידעתי שיש קדושה בעולם החילוני, עכשיו אני יודע שיש...

רבותיי עד מתי יעבדו עלינו, עד מתי ניתן להם לשלוט על התורה, עד מתי ניתן להם לרדוף את התורה, עד מתי ניתן להם להרוס את הבנים והבנות שלנו וצריכים לדאוג שכבודה של תורה יעלה, קרנה של תורה יעלה, להפוך את הארץ אבן על אבן, אריות ונמרים כולנו להרים כבודה של תורה, עוד תלמודי תורה, עוד מקוואות טהרה, עוד הכנסת תורה. שיהיה ברור להם היום עולם התורה והתשובה זה כבר לא איזה קומץ קטן, זו מעצמה אדירה שהולכת וגדלת, עולמה של התורה והתשובה זוהי מעצמה אדירה שהולכת וגדלה מיום ליום, מעצמה שהולכת וגדלה עד שגדול מאוד ואין מי שיכול לעצור את התורה הקדושה, לא יעזור להם שום דבר, עולם התורה ילך ויגדל.

שבת שלום!

מתוך דרשתו השבועית של הר"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

השבוע יחול יום העצמאות, ישנם חושבים שזה יום טוב, חג שיש לו מקור ביהדות, אבל בואו נשאל האם באמת יום עצמאות מסמל את היהדות? בתורה יש לנו תרי"ג מצוות, באנו לארץ שלנו מחקו לנו את כל המצוות, נתנו לנו שלוש מצוות: דגל, צפירה והמנון.

דגל, קודש הקודשים של המדינה. אנשי מרץ לפני מספר שנים שרפו ארבעה עשרה מזוזות בקרית גת, המדינה לא הזדעזעה, רק הודעה בעיתון ולא יותר. תלמיד תיכון שרף תנ"ך, המדינה לא הזדעזעה, לא היה רעש, רק הודעה, "בחור שרף", בחור, בחורים, וזה לא פעם אחת, לפני שנה היה מקרה ספר תורה בבית כנסת, ספר תורה נשרף שמו שמיים, מה יקר מזה? הודעה בעיתון. אה לא נורא, לא קרה כלום. המדינה, התקשורת, הרדיו, הטלוויזיה לא מזדעזעים. אבל ילדים במאה שערים שרפו דגל... כל הרדיו, כל הטלוויזיה, כל התקשורת עשרים וארבע שעות כל היום על חרדים, שרפו דגל, שרפו דגל. מה בעצם הם עושים לנו בדלת האחורית, **הדגל שלנו חשוב יותר מספר תורה, הדגל שלנו חשוב מהתנ"ך, חשוב מהמזוזות**, אבל שיהיה ברור להם הדגל של עם ישראל כל הגלויות והיום זה התורה הקדושה, זה השבת וזה התפילין, זה הדגל שהיה ושיהיה.

נוסעים באוטובוסים בשבת, נוסעים בכבישים בשבת, נוסעים בבר אילן, בירושלים קרוב לתשעים אחוז שם זה חרדים, גם מעל תשעים אחוז (ולפי החוק מעל תשעים אחוז תושבים שומרים שבת אסור לנסוע בשבת). מחללים שבת לא נורא, אוכלים חמץ לא נורא, אוכלים טרפות לא נורא, הפלות לא נורא, לא מזדעזעים אבל לא עומדים בצפירה כל הרדיו והתקשורת והטלוויזיה... והאמת לא כולם, תפסו חרדי אחד לא עמד כל המדינה וכל התקשורת חרדים לא עומדים בצפירה... **רבותיי מי שעומד בצפירה לא מקבל שכר בעולם הבא, מי שלא עומד בצפירה לא מקבל עונש בעולם הבא!** ועל זה כל המדינה משתוללת. אבל חילול שבת, יותר משמרו על ישראל על השבת שמרה השבת על ישראל, אדם שאוכל חזיר אבל שומר שבת מותר לו לעלות לספר תורה, מצטרף למניין, אפשר לשתות את היין שלו, אבל אדם שמחלל שבת ולא אוכל חזיר אין לו שם יהודי. אומר הזהר הקדוש: יהודי שמחלל שבת אין לו חלק בעם ישראל.

* ניתן להקדיש לע"ג. לרפואה או להצלחה

כוצה זמנית שותף ביכוי מרביק?

בתרומה של 100 ש"ח אתם שותפים בהפצת אלפי עלוני 'אור הפרשה' בכל רחבי הארץ

להצטרפות חייגו: 03-61-50-203

סיפור לשבת

הרב אשר קובלסקי

הציפור העקשנית

הדבר נפסק בחודש אדר ובחודש ניסן החלה הציפור להתייצב בחלון, נוקשת ללא הרף, מבקשת משהו! היתכן כי דווקא זו הסיבה שהביאה את הציפור לחלוננו? האומנם היא מתייצבת להזכיר את חובת הלימוד היומי וההתחזקות בשמירת הלשון?

עוד באותו יום, קיבלו על עצמם הרב כהן ובני ביתו להתחזק בלימוד שמירת הלשון, לא לוותר על לימוד ההלכות מדי יום. וראו זה פלא - שלולא סופר לנו מפי הרב כהן בעצמו היה קשה להאמין לו - אך אלה הן העובדות ללא כחל ושרק:

ביום המחרת התייצבה הציפור בחלון, הביטה אל תוך הבית, אך כבר לא נקשה, כביכול מבקשת לוודא שהלימוד היומי נשמר בקפידה רבה... לאחר יומיים, פסקה הציפור מלהתייצב על אדן החלון, נעלמה ואיננה!

משפחת כהן התרגשה, נרעדה לגלות את הדבר. אכן כן, הציפור התייצבה להזכיר את חובת לימוד הלכות שמירת הלשון, נקשה וצפצפה, ביקשה והתחננה, הזכירה ללא הרף: אל תזנחו את הלימוד היומי, אל תוותרו על שעת התחזקות יומית למען טהרת הפה! רק כאשר הצליחו לפצח את שפתה - שבו השקט והשלווה לביתם, באופן פלאי מעורר השתאות!

הבה נתבונן במסר הכביר העולה מהסיפור, שגיבוריו חיים עימנו ומעידים בכל פה. אמנם, את התזכורת הם קיבלו, אבל בעצם - זו תזכורת עבור כולנו: כמה חשוב לייחד זמן ללימוד ההלכות, להתחזקות יומית בשמירה על טהרת הפה והלשון.

הבה נאמץ את המסר הזה אל ליבנו, נהדהד את צפצופי הציפור ההיא באוזנינו... אם לא עכשיו אימתי. בפרשת שבוע זה העוסקת בחטא הלשון נתפוס את עצמנו בידיים, לכונן לנו סדר לימוד קבוע בהלכות שמירת הלשון, לקבוע לעצמנו דקות התחזקות יומיות שישמרו על לשוננו מכל לשון הרע. כך נבטיח שפינו יישאר טהור ושמור מכל רע, ונזכה בחיים ארוכים ומאירים, שמחים ומאושרים!

כאן, לא מתכוונת לוותר על ההרעשות שאינן פוסקות...

כבר חלף יותר מחודש ימים של סיוט מתמשך, ולאחר חג השבועות החליט ראש המשפחה, הרב אהרן כהן, לגשת לכותל המערבי ולשאת תפילה חמה מעומק הלב, כדי להבין מה הרמז הנשלח אליו משמים באמצעות הציפור, מהו הקול אותו עוף השמים מוליך אליו. לאחר שנשא תפילה נרגשת, נזכר ביונתן בן עוזיאל עליו נאמר שעוף הפורח מעליו נשרף, והרהר לפתע, שאולי בספרו - תרגום יונתן בן עוזיאל על המקרא, ימצא את הפיתרון לבעיית הציפור...

הוא החליט לחפש בתרגום יונתן בן עוזיאל, למצוא מקום בו הוא דן בנושא הציפורים. כשפתח את פרשת השבוע הנוכחי - פרשת מצורע, הביט בתרגום ובפירושו ונחרד מהגילוי המרעיש שלפניו. עיניו ניצתו באחת, ידיו רעדו, הדברים הכתובים פשוט החרידו את נפשו

שתי ציפורים היה מביא המצורע, שנענש על דיבור לשון הרע, ביום טהרתו. האחת נשחטת, והשניה משולחת לחופשי. מגלה התרגום יונתן את מטרת שליחת הציפור לחופשי, כדי שאם חלילה יחטא שוב היהודי בלשון הרע ועתיד ללקות בצרעת, תשוב הציפור המשוחררת לביתו, תנקש ותזכיר: לא אדוני! אל תיכשל שוב בלשון הרע! זכור נא את הציפור שהבאת בעבר לאחר הצרעת, שמור פיך ולשונך!

הרב כהן נרעז. האומנם? ציפור נוקשת בחלון - זו משמעותה? ענין של תיקון חטא לשון הרע? על מה מדובר? הוא החל להרהר בקורות אותו, מבקש להבין מה קרה. ואז נזכר: בתו, בהיותה נערה, למדה מדי ערב שתי הלכות בספר 'חפץ חיים'. זה היה מנהגה המבורך, אותו שמרה במשך תקופה ממושכת ללא הפסקה: יום אחר יום היתה מוצאת כמה דקות שקטות, ומתייבבת ללימוד הלכות לשון הרע. בחודש אדר שחלף כמה חודשים קודם - התחתנה הנערה ובנתה את ביתה, ומאז - פסק מביתו קול לימוד הלכות לשון הרע!

לא ייאמן! בביתו עלה ברמה קול לימוד הלכות לשון הרע במשך שנים, אך לפתע

את הסיפור המפעים הבא קיבלנו מפי גיבוריו, מילה במילה. זהו סיפור שמדהים את כל שומעיו, וככל שהוא לא ייאמן - כך בדיוק הוא קרה. וזה דבר המעשה: היה זה לפני כשנה, בכ"ד בניסן תשע"ז, בשעת צהרים בהירה ונעימה. בחלון בית משפחת כהן, בקומה השלישית של בנין המגורים ברחוב אגרות משה 5 בשכונת רמת שלמה בירושלים, התייצבה לה ציפור דרור רגילה למראה, בעלת מקור מחודד במיוחד...

הציפור שנראתה רגילה לכל דבר, התייצבה על אדן החלון, נתמכת מעת לעת בסורגים המקיפים אותה מכל עבר, והחלה מנקרת, נוקשת, מצפצפת, מכה בחלון. כשזה קורה במשך דקה שתיים - זה סביר כשזה קורה במשך 10 דקות - זה מעט מוזר. כשזה קורה במשך כל היום - זה משונה מאוד, מאוד מאוד משונה!

אך כשהדבר חוזר על עצמו יום אחר יום - זה כבר הרבה יותר ממשונה, זה מסיט את תשומת הלב ומתחיל לנקר בראשם של בני הבית. הציפור התייצבה מדי בוקר, בחריצות ובזריזות, בעת הנץ החמה. מאז, במשך שעות ארוכות ולפעמים עד שעות אחר הצהריים המאוחרות - היתה מכה במקורה, מצפצפת בפיה, מנקרת בשולי התריס, מקפצת בעצבנות על אדן החלון. כל נסיונות הגירוש, תליית דיסקים, הצבת דחלילון - לא הועילו. כלום לא עזר, כלום.

יום ועוד יום חולפים, ובני המשפחה לא ידעו את נפשם. משהו מוזר עובר על ביתם, זה כמה ימים שהפכו כבר לשבועות. כל יום, בדיקנות וללא איחורים וחסורים, הציפור מתייצבת על משמרתה, ומפירה את השקט בצפצופיה ודפיקותיה על החלון. גם אם נפלה מהחלון, הוטמנו לה מכשולים, גורשה בחמת זעם - תמיד מצאה את הדרך לחזור ולהתייצב באותו חלון, למצוא מקום לכפות רגליה ולהוסיף להכות ולצפצף בעוצמת ווליום הולכת וגדילה...

הענין המוזר הוסיף ונמשך, ובני הבית כבר ניסו כל פדיון נפש אפשרי, זעקו בגרון נחר 'מחול לך', וערכו סביבה סיבובים, תיקונים, פרקי תהלים ועצות אחרות. כל סגולה נוסתה, כל כלי טכני, רוחני, גשמי או מקצועי - נוסה והוכתר בכישלון מוחץ. שוב ושוב הציפור

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

חינוך טוב נמשך זמן רב

אחר שהתברר כי טעות חמורה לומה, שהחינוך פירושו להכריח ילדים לעשות את אשר אנו חפצים שהם יעשו, יש להוסיף רקע לכך: חינוך, זו מלאכה שלעולם אינה מסתיימת! החינוך אינו נמשך פרק זמן קצוב, תחום מוגדר, אשר בהסתיימו רשאים אנו להתלונן על הילד שאינו פועל כפי שציפינו. ילד כמבוגר, אינו רובוט מתוכנת. הוא גם אינו עושה את כל אשר הוא מבין שהוא צריך לעשותו, ולא תמיד נמנע מביצוע דברים שהוא מסכים עם השלילה שבהם. גם אנו המבוגרים, שיודעים בדיוק מה מותר ומה אסור, נבוכים לעתים לגלות, שאנו לא משלימים את תפקידנו וסוטים לפעמים מכללי האסור והמותר. זאת בשעה שאנו לכאורה כבר בעלי אחריות אישית על כל מעשינו.

אם אין טעם להכריחו לעשות משהו, ולא די לנו בכך שנשקיע מאמצים בלימוד הילד את המותר ואת האסור, ולהכיר את הטוב והרע, מה עלינו איפוא לעשות כדי שמעשיו יהיו בגדר הרצוי? התשובה היא:

עלינו לחנך אותו לפתח שליטה עצמית טובה, ולהעניק לו כלים יעילים להתמודד מול פיתויים

מדובר בעבודת חיים, בהשקעת מאמצים לא מבוססים- ובעיקר ממושכים- בחינוכו, באופן שילמד לרצות לעשות טוב, ושיחשוב בעצמו קודם מעשה אם נכון וראוי לעשותו. לא די שנלמדו את הצורך לשלוט ביצריו, אלא עלינו לאלפו בינה בשיטות ובטכסיסי מלחמה מול היצר.

פרשת השבוע הרב צח ויאה

פרשת מצורע

אומר שלמה המלך "מוות וחיים ביד הלשון" נלמד מהפסוק שכל חיינו תלויים בלשון שלנו, בדיבור שלנו ושלכל דיבור שלנו יש חשיבות גורלית שיכולה להציל חיים, תפילה קטנה יכולה לשנות מציאות ענקית. אסור לנו לזלזל חלילה בכוחות שיש לנו בפינו, ישנם שעות שנקראות עת רצון ככתוב בתהילים: "ואני תפילתי לך ה' עת רצון" ובשעות אלו כביכול אין "סינון" לתפילות וכל תפילה מתקבלת. וגם אם אין אותה שעה שעת רצון, אל לנו לבטל עצמנו מתפילה משום שאין בידנו לדעת את שעת הרצון. ועוד מובטח לנו שהקב"ה שומע תפילת כל פה ואין תפילה חוזרת ריקם, שומה עלנו לקיים את מצוות רבותינו ש"לעולם יהיו שפתיך ממללות" פרושו - שבכל עת תישא תפילה לבורא שיושיעך.

בפרשתנו כתוב: "והצרוע אשר בו הנגע... וטמא טמא יקרא" פרושו חז"ל במסכת שבת שצריך המצורע להודיע צערו לרבים כדי שיבקשו עליו רחמים, ולמדו מכאן חז"ל שכך גם לגבי עץ שנפגם ומשיר פרותיו, צריך לצובעו בצבע אדום כדי שהעוברים ושבים יבחינו בכך ויבקשו עליו רחמים.

מדברי הגמרא למד הגאון ר' יחזקאל ליונישטיין: מה בקשו מאתנו חז"ל הלא להתפלל תפילה קצרה

אך גם לאחר שלימדנוהו היאך לשלוט בעצמו ואין לחשוב ולפעול נכון, לא תמה עבודתנו הקדושה. זהו תהליך ארוך ומייגע, הרצוף עליות ומורדות, כשמעת לעת משתפר הילד ורוכש לעצמו נקודות נוספות בשליטה עצמית ובהתגברות על יצרו. אבל אין ספק שיכשל שוב ושוב, ובמקרים רבים יעברו שנים רבות עד שנצליח לקצור ברינה את פירות השקעתנו במידה שתספק אותנו. חיוני שנבין ונזכור במשך כל תהליך החינוך, כי כשם שאנו סולחים לעצמנו על מעידות וסטיות, בידיעה שאף אחד אינו מושלם - כל עלינו להכיר בכך, שגם ילד עשוי לפעמים להיכשל ולא לשלוט בעצמו. הרי לא יתכן, שמה שמתקבל אצלנו המבוגרים, לא יובן כשהמדובר בילד- ואפילו ילד שלנו, שאנו כה רוצים שיהיה מושלם... מה גם שהילד עדיין קטן ולא מבין כראוי את חובותיו, עד שתורתנו הקדושה, שבשמה אנו מנסים לחנך אותו, פטרה אותו מכל עונש.

גם מצוות החינוך, שמכוחה אנו מרגילים את הילד לקיים מצוות ולמנוע עצמו מן הרע, אינה מצווה המוטלת על הילד, כי אם אחריות שהושתה עלינו ההורים לחנך את ילדינו- על פי דרכם- לעשיית הטוב. בורא עולם אשר הכיר את טבעם של ילדים, לימד אותנו בעצם שלילת החיוב מהם, כי הם אינם אחראים דיים למעשיהם, ואי אפשר לדרוש מהם את אשר נדרש מעמנו - בן בנו של קל וחומר, את מה שאנו מתקשים לעמוד בו!

נקודה חשובה נוספת, באשר לציפיות מוגזמות שאנו נוטים לפתח כלפי ילדינו:

תהליך חינוך הילדים, אינו קל מעבודתו של מורה לשפות המלמד את תלמידיו לקרוא, לכתוב ולשוחח בשפה זרה. ברור שהוא אינו דורש מהם לאחר השיעור הראשון להוכיח שליטה מליאה בשפה, וגם לאחר שסיימו ללמוד את כל חומר הלימודים, דרושים עדיין תירגול רב ונסיגות אין ספור, עד שהשפה נרכשת והופכת להיות מדוברת בשטף.

המשך בשבוע הבא...

למאמרים נוספים של הרב אהרן פרידמן
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

הלכות ומנהגים הרב אהרן זכאי

הטועה בתפילות שבת

א. יש לכל אדם ליזהר שלא יטעה בתפלת שבת, שאינו סימן טוב וגורם ברכה שאינה צריכה, ולכן טוב להתפלל תמיד מתוך הסידור ולשים כל מעייניו כהוגן.

ב. מי שטעה (שחשב שהוא יום חול) והתחיל להתפלל תפלת חול בשבת ונזכר באמצע הברכה של אחת מברכות העמידה, גומר אותה ברכה ומתחיל של שבת, בין אם נזכר באתה חונן ובין אם נזכר בברכה אחרת משאר הברכות. במה דברים אמורים?- בתפלת ערבית שחרית ומנחה, אבל בתפלת מוסף פוסק אפילו באמצע הברכה ומתחיל "תכנת שבת".

ג. שליח צבור שטעה בחזרה והתחיל תפלת חול ונזכר, אינו גומר את אותה ברכה, אלא פוסק ומתחיל מיד בשל שבת, כי דין זה לא נאמר אלא בתפלת לחש ולא בתפלת החזרה.

ד. טעה אחר ברכת האל הקדוש ואמר "אתה", וכוונתו היתה לומר אתה חונן וכו', כיון שחשב שהיום חול, ותיכף נזכר שהיום שבת, יסיים ברכת אתה חונן, ואחר כך יחזור לתפלת שבת. ואם היה יודע ששבת ורק מחמת רגילות לשונו פתח בתיבת "אתה", אפילו בשחרית אינו מסיים אתה חונן, אלא חוזר מיד לישמח משה.

ה. טעה והתפלל תפלה של חול בשבת (ולא הזכיר של שבת בתוך תפלתו), לא יצא ידי חובה וצריך לחזור לראש. ואם לא אמר יהיו לרצון אמרי פי השני אינו חוזר אלא לתפלת שבת.

ו. מי שסיים את תפלתו ונסתפק אם התפלל תפלת חול או שבת-אינו חוזר להתפלל, כיון שיש מקום לתלות ולקבוע שבודאי התפלל תפלה של שבת.

ז. הטועה בתפלות שבת והחליף של זו בזו- יצא ידי חובה ואינו חוזר. כיון שעיקר הברכה הרביעית היא נאמרת בכל התפלות של שבת (או"א רצה נא במנוחתנו וכו', בא"י מקדש השבת), ודוקא כשסיים כבר את הברכה, אבל אם נזכר באמצע הברכה- פוסק ומתחיל את האחרת. ויש אומרים שאם החליף תפלת מוסף באחרת או אחרת בשל מוסף לא יצא וצריך לחזור ולהתפלל, ויש חולקים ואומרים שאין הבדל בין מוסף לשאר תפלות שתמיד אינו חוזר ומכיון שיש בזה מחלוקת, לכן טוב ונכון שישמע מהשליח צבור את חזרת התפלה ויכוין לצאת ידי חובה.

ח. טעה בשבת ובמקום להתפלל תפלת שבת התחיל לומר "אתה בחרתנו" שהיא תפלת יום טוב, פוסק וחוזר לתפלת שבת ולא הפסיד את שלושת הברכות הראשונות, ולכן לא חוזר מתחילת העמידה. וכן הדין אם טעה ביום טוב והתפלל תפלת שבת, ובאמצע ברכת שבת נזכר שהיום יום טוב, פוסק וחוזר לתפלת יום טוב, ולא הפסיד את שלושת הברכות הראשונות.

ט. אם היה שבת וחול המועד, ובמקום להתפלל תפלה של שבת טעה והתפלל "אתה

בחרתנו" שהיא תפלת יום טוב, והזכיר שבת באמצע כדרך שמתפללים כשחל יום טוב בשבת- יצא ידי חובה כיון שהזכיר שבת. וכן הדין כשחל יום טוב בשבת, ובמקום להתפלל תפלה של יום טוב טעה והתפלל של שבת, והזכיר את יום טוב ב"יעלה ויבוא" כדרך שמזכירים בשבת שחל בחול המועד- יצא ידי חובה.

י. היה שבת וחול המועד, ובמקום להתפלל מוסף של החג טעה והתפלל מוסף של שבת רגיל- לא יצא ידי חובה וחוזר ומתפלל. אבל אם אמר יעלה ויבוא יש מחלוקת אם יצא, ולכן יכוין לתפלת החזרה של השליח צבור. וכן הדין אם התפלל מוסף של החג אלא שלא הזכיר שבת באמצע, אלא הזכיר שבת בחתימה בלבד "מקדש השבת וישראל והזמנים", יש מחלוקת אם יצא, ולכן יכוין לתפלת החזרה של השליח צבור.

תפלת תשלומין

א. טעה או נאנס ולא התפלל מנחה בערב שבת מתפלל ערבית שתים של שבת (דהיינו שתי תפלות של "אתה קדשת"), הראשונה לערבית, והשנייה לשלומין של מנחה. ואף על פי שהתפלה השנייה באה לתשלומין של חול, מכל מקום כיון שעתה שבת לכן מתפלל של שבת

ב. טעה או נאנס ולא התפלל ערבית בליל שבת, יתפלל שחרית שתים, ובשתייהן יאמר "ישמח משה", ואם טעה באחת מהן ואמר "אתה קדשת"- יצא ידי חובה. וכן אם לא התפלל שחרית, יתפלל מנחה שתים, ובשתייהן יאמר "אתה אחד", ואם טעה באחת מהן ואמר "ישמח משה"- יצא ידי חובה.

ג. טעה או נאנס ולא התפלל שחרית בשבת, יתפלל מנחה שתים, כיון שתפלת מנחה נקראת תמיד תפלה הסמוכה לשחרית (אפילו בשבת שיש תפלת מוסף), מפני שתפלת שחרית ותפלת מנחה באות במקום קרבן תמיד, אבל מוסף הוא קורבן אחר, ולכן מתפלל מנחה שתים.

ד. טעה או נאנס ולא התפלל מנחה בשבת, מתפלל במוצאי שבת שתים של חול, מבדיל (אתה חוננתנו) בראשונה (שהיא לשם תפלת ערבית), ואינו מבדיל בשניה (שהיא תשלומין של מנחה). ואם הבדיל בשתייהן, או לא הבדיל בשתייהן- יצא ידי חובה ויסמוך על ההבדלה שעל הכוס. ואם לא הבדיל בראשונה והבדיל בשניה, שניה עלתה לו וראשונה לא עלתה לו, שמכיון שלא הבדיל בראשונה גילה דעתו שהראשונה לתשלומין ולכן לא יצא וחוזר ומתפלל פעם שלישית לתשלומי מנחה. אבל אם באמת התכוין בראשונה לערבית ובשניה לתשלומין אלא שטעה והבדיל בשניה ולא בראשונה- יצא ידי חובה.

ה. טעה או נאנס ולא התפלל ערבית במוצאי שבת, מתפלל למחרת שחרית שתים, ואינו מבדיל בתפלה לא בראשונה ולא בשניה. ואם לא הבדיל על הכוס, יבדיל ("אתה חוננתנו") בתפלת התשלומין של ערבית.

להלכות נוספות של הרב אהרן זכאי
כנסו לאתרנו: Rabenu.com

רגע חושבים

הרב יהודה שמעוני

אפילו רשע בוטח בה'

כתוב במדרש בילקוט שמעוני על הפסוק בתהלים (לג, יד) "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו" - אפילו רשע ובוטח בה' חסד יסובבנו, היתכן? רשע ובוטח בה' שיזכה לחסד שישובבנו?

משל למה הדבר דומה? בן סורר שאינו שומע בקול אביו ובקול אמו, חבר לפושעים ולגנבים, עד כי ירד לשאול במעשיו הרעים והמכערים, יודע הוא שאביו כועס עליו למאד, בן זה "הסתבך" בחוב גדול ונצרך לסכום גדול של כסף, ובאופן שאין לו על מי להשען אלא על אביו מולידו שיתן לו זה הסכום, ובכן נתבונן באיזו גישה יגש זה לאביו שיושיעו מצרתו.

היעלה על דעת שיבוא בן זה לאביו ויאמר לו, אבי, ראה, אני אין בדעתי לסור מדרכי הנלוזה, אין בדעתי עתה לסור מדרכי המקציפה ומעציבה אותך, אולם "נשאר ענין זה בצד" ... עתה נצרך אני לסכום כסף גדול, בבקשה תעזר לי... אין לי לאן לפנות...

היתכן שיפנה הבן באופן שכזה לאביו, הלא אביו יגרשהו ויסלקהו מעל פניו, ויאמר לו: חצוף שכמותך, אתה חושב להמשיך בדרכך הסוררת ועוד מבקש ממני עזרה.

אלא היאך יבוא בן זה לאביו כדי שיקבל אביו את בקשתו ויעזרהו? רק באם כה יאמר:

אבי, מתחרט אני על מעשי, רצוני מאד לשנות דרכי, אני אשתדל... רק שקשה לי מאד עתה לשנות דרכי לגמרי, ובבשת פנים בא אני לפניך, שתעזרני עתה בצרתי, שכן אין לי למי לפנות, אתה היחיד שיכול לעזר לי...

באופן כזה בודאי יעזר לו אביו מב' סבות, האחת מרחמנותו עליו, שכן האב מטבעו מלא רחמים על בנו, וכשמביע כניעה חרטה ובושה ירחמהו אביו. והשנית, בחפץ לב יתן האב לבנו הזדמנות לשובו אליו, וינצל את בקשתו זו שבאה מתוך בושה וחרטה על מעשיו, שמא מתוך שיעמלא בקשתו יבוש מלהמשיך בדרכיו, וישנה דרכו.

ובכן אכן בן זה עדין רשע, אולם באופן שבוש ומתחרט, חפץ לשנות דרכו יש בו יראה ואהבה לאביו זהו שנאמר עליו: "אפלו רשע ובוטח בה' חסד יסובבנו".

וזהו "בך בטחתי אל אבושה", אף שאני ראוי לבושה - וזהו שסים "יבשו הבוגדים ריקם" אבל לא הבוטח.

וכמו שכתב ב"תולדות יעקב יוסף" (פ' משפטים) בשם הבעל שם טוב ז"ל כשרוצים להעניש מי שראוי לענש, אזי נוטלים ממנו מדרגת הבטחון, על כן ראוי להתפלל לפניו יתברך שיתחזק בבטחון בן, ודפח"ח. עכ"ל.

ובשם הר"ר זושא ז"ל על הפסוק (תהלים לט) "ועתה מה קייתי ה', תוחלתי לך היא", שהמבקש בטחון אין עליו קטרוג ותתקבל תפלתו ויזכה למדת הבטחון, ואם דא ביה כלא ביה, וזהו שכתוב - "ועתה מה קייתי" - מה אוכל

לקוות למלא בקשתי, "תוחלתי לך היא" שאזכה למדת הבטחון, עכ"ל.

ומה שאמרו [הרי הוא לו מחסה] בעולם הזה, פרש המהר"ל ז"ל בנתיבות עולם נתיב הבטחון, דאפלו מי שנולד במזל רע שכאלו אין לו קיום ומציאות בעולם הזה, יושע לו ה' מבחינת עולם הבא שהוא כלו טוב עכ"ל, וזהו כמו שאמרו בפסחים (נ' ע"א) בעולם הבא כלו הטוב והמטיב, אין בשורות רעות רק בשורות טובות.

מה יהיה בסוף?

"אלך להתפלל" הוא אומר לקצין, "אסיים ואספק לך את הסחורה". הקצין תוהה מה כוונתו. "אם זה עניין של כסף, הסר דאגה מליבך. תקבל הכל במזומן. אני צריך את זה דחוף, גם אם יעלה כפול".

"חלילה", מנסה להסביר חיים. "על פי ההלכה, אסור לי להתעסק בענייני מסחר לפני התפילה! בעוד כשעה - אטפל בך בצורה הטובה ביותר ובמחיר המקורי של המעילים".

בשלב זה הקצין מאבד את סבלנותו לחלוטין. "אני מבין שאתה לא מבין מה שדיברתי". הוא מפנה את סוסו לאחור, דוהר משם ומשאיר את חיים בובה בקצין המתרחק.

"וחיים נכנס להתפלל תפילת שחרית". במילים אלה מסיים האדמו"ר את סיפורו ומוריד את עיניו.

המאזינים המתוחים מסביב לאדמו"ר מחכים וממתנים להשלמת הסיפור: ל"הפי הנד" שיחזיר את העיסקה. לסיום שיבשר בדרך כל שהיא על נס שקרה לחיים. אולי אליהו הנביא שיבוא בדמות הקצין.... משהו.

אבל האדמו"ר שותק.

ואז לחש אחד החסידים בהיסוס: "ומה היה בסוף???"

כאן הרים האדמו"ר את עיניו הקדושות ואמר בלהט: "חיים שלנו, הלחם והחלב של הילדים שלו תלויים בשאלה מה יהיה בסוף. החיים שלו תלויים בשאלה מה יהיה בסוף. והוא לא שאל!!! אז אתם שואלים?"

יהודי צריך לחשוב מה אני עושה כעת. את הסוף - יש מי שמתכנן בשביל כולנו.

הרב יהודה שמעוני מגיד שיעור בישיבת אור דוד
להוצאת נוספות כנסו: Rabenu.com

יש ערב אחד בשבוע שאסור לכם לפספס

הצטרפו לאלפי צופים המגיעים מכל קצוות הארץ והתחברו לנקודות החשובות ביותר בחייכם
שיעור המוסר הגדול בתבל

מפי הקול חוצב הלהבות

הרה"ג דניאל זר שליט"א

רב מקדים הרב יורם סרי שליט"א אב"ד מודיעין עלית בשעה 21:15

בכל יום רביעי בשעה 22:00
ישיבת אור דוד רח' המכבים 108 בני ברק